

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/188/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1617209030
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1617209030.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Ivany Štíftovej a JUDr. Romana Majerského, v spore žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., Štúrova 5, Bratislava, IČO: 31 318 916, proti žalovanému: T. W., nar. XX.XX.XXXX, X. XXXX/X, T., o zaplatenie 2.158,78 eura s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č.k. 32Csp/102/2017-176, zo dňa 15.4.2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 285,27 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 94,48 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.813,94 eura s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 1.8.2015 do zaplatenia; vo zvyšnej časti žalobu zamietol; žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 68,06 %. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Malacky 3.11.2017, ktorému bola pridelená spisová značka 32Csp/102/2017, domáhal uložiť žalovaného povinnosť zaplatiť žalobcovi 2.158,78 eura s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 2.158,78 eura od 1.8.2015 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania, na tom skutkovom základe, že medzi žalovaným ako dlžníkom a žalobcom ako veriteľom bola 24.10.2013 uzatvorená Zmluva o OTP Konte na báze bežného účtu č. 14970307/5200 (ďalej len "Zmluva o OTP Konte"). Na základe tejto zmluvy žalobca zriadil a viedol pre žalovaného OTP Konto ako bežný účet. Dňa 2.5.2014 bol žalovanému poskytnutý povolený debet vo výške 1.700 eur; žalobca tak umožnil žalovanému čerpanie spotrebiteľského úveru formou povoleného prečerpania na Konte, a to až do výšky povoleného debetného zostatku - 1.700 eur. Žalovaný porušil podmienky poskytnutia povoleného debetného zostatku, v dôsledku čoho žalobca 5.11.2014 zrušil povolený debetný zostatok. Celá výška debetu na OTP Konte sa tak stala nepovoleným debetným zostatkom, splatným ku dňu 11.11.2014, teda 6. deň po zrušení povoleného debetného zostatku. Žalobca žalovanému listom zo dňa 9.4.2015 oznámil výpoveď Zmluvy o OTP Konte, ktorá nadobudla účinnosť 31.7.2015. Konečný zostatok OPT Konta je - 2.158,78 eura. Žalobca si voči žalovanému uplatňuje aj úroky z omeškania, a to od 1.8.2015, teda odo dňa nasledujúceho po vypovedaní OTP Konta.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že 24.10.2013 uzavrel žalovaný so žalobcom Zmluvu o OTP Konte, ktorou sa žalobca pre žalovaného zaviazal zriadiť a viesť OTP Konto č. XXXXXXXX/XXXX v mene EUR. Dňa 2.5.2014 uzavreli strany Zmluvu o poskytnutí povoleného debetného zostatku (ďalej len "Zmluva") k OTP Kontu č. XXXXXXXX/XXXX, ktorou sa žalobca zaviazal umožniť žalovanému čerpanie

spotrebiteľského úveru formou povoleného prečerpania až do výšky povoleného debetného zostatku, ktorý bol ku dňu účinnosti Zmluvy 1.700 eur. Podľa bodu 5. Zmluvy bol žalobca oprávnený zrušiť povolený debetný zostatok, ak a) by mesačne realizované kreditné obraty na Konte poklesli pod 200 eur alebo b) ak by výška skutočne čerpaného debetného zostatku presiahla limit povoleného debetného zostatku na dobu dlhšiu ako 14 dní. Žalobca mal v takom prípade písomne oznámiť majiteľovi Konta zrušenie povoleného debetného zostatku a v tomto oznámení uviesť deň, ku ktorému bol povolený debetný zostatok zrušený. Podľa bodu 10. Zmluvy, Zmluva zaniká aj dňom zrušenia povoleného debetného zostatku zo strany žalobcu podľa bodu 5. Zmluvy. Po zániku Zmluvy je majiteľ Konta povinný zaplatiť žalobcovi čerpaný debetný zostatok vrátane príslušenstva do 5 dní odo dňa zániku Zmluvy (konečná splatnosť úveru). Žalobca má právo na úroky vo výške dohodnutej v Zmluve z celého vyčerpaného debetného zostatku aj za obdobie od zániku Zmluvy do úplného splatenia vyčerpaného debetného zostatku.

3. Z obsahu zmluvy súd prvej inštancie ďalej zistil, že v bode 7. Zmluvy bola dohodnutá výška pohyblivej úrokovej sadzby úroku z čerpaného debetného zostatku - 15,50 % p.a. V bode 12. Zmluvy boli uvedené celkové náklady, ktoré bude musieť majiteľ Konta zaplatiť a ktoré boli vo výške 91,92 eura za predpokladu úplného vyčerpania spotrebiteľského úveru ihneď po jeho poskytnutí, a to na dobu troch mesiacov pri zohľadnení dohodnutej úrokovej sadzby a poplatku za poskytnutie povoleného prečerpania vo výške 25,50 eura. Z listu "Oznámenie o zrušení povoleného debetu" zo dňa 5.11.2014 súd prvej inštancie zistil, že žalobca žalovanému oznámil, že mu dňa 5.11.2014 zrušil povolený debetný zostatok k OTP Kontu č. XXXXXXXX/XXXX a vyzval ho na úhradu celého čerpaného debetného zostatku vrátane príslušenstva do piatich dní odo dňa takého zrušenia, teda do 10.11.2014. Vzhľadom na nepopretie doručenia tohto listu žalovaným, súd považoval za nespornú skutočnosť, že povolený debet bol žalovanému žalobcom zrušený dňa 5.11.2014.

4. Z listu "Výpoveď zmluvy" zo dňa 9.4.2015 súd prvej inštancie zistil, že žalobca žalovanému písomne 9.4.2015 vypovedal Zmluvu o OTP Konte, pričom uviedol, že výpoveď nadobudne účinnosť uplynutím dvojmesačnej výpovednej lehoty, ktorá začne plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci doručenia výpovede. Tento list bol žalovanému uložený na pošte dňa 13.4.2015 a v zmysle Všeobecných obchodných podmienok bol považovaný za doručený uplynutím úložnej lehoty 18 dní. Výpovedná lehota tak uplynula 31.7.2015.

5. Súd prvej inštancie z predložených výpisov z účtu žalovaného mal preukázané, že ku dňu zrušenia povoleného debetu žalovanému bol zostatok na účte žalovaného vo výške 1.776,63 eura. Od zrušenia povoleného debetu po zrušenie účtu žalovaného boli žalovanému načtované debetné úroky od 5.11.2014 do 30.07.2015 v sume 285,27 eura, poplatky za vedenie účtu, upomienky a služby elektronického bankovníctva od 5.11.2014 do 30.07.2015 v sume 37,31 eura.

6. Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval, že žalobca bol od uzavretia Zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa, predmetná Zmluva je zároveň spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený Zmluvou je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie bol názoru, že uvedené vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak, príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka, a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti).

7. Uzavretú Zmluvu súd prvej inštancie zároveň podriadil aj pod právny režim zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom ku dňu uzavretia spornej Zmluvy, keďže spotrebiteľským úverom sa na účely tohto zákona rozumie (o.i.) aj dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru. Pokiaľ ide o spornú Zmluvu, žalovaný má s poukazom na § 2 písm. a) citovaného zákona postavenie spotrebiteľa, keďže v konaní nebolo žalobcom tvrdené, a teda ani preukazované, že žalovanému bol úver poskytnutý na výkon povolania resp. podnikania a žalobca má s poukazom na § 2 písm. b) citovaného zákona postavenie veriteľa,

keďže do právneho vzťahu so žalovaným vstupoval ako právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

8. Pokiaľ ide o povahu poskytnutého úveru dôvodil, že sa jedná o úver vo forme povoleného prečerpania, ktorý spočíva v tom, že sa spotrebiteľovi umožní disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec jeho aktuálneho zostatku na platobnom účte, ktorý má vedený u veriteľa. Z príslušných ustanovení Zmluvy súd prvej inštancie zistil, že sa jedná o povolené prečerpanie, ktoré bol spotrebiteľ povinný splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, preto podrobil uzavretú Zmluvu súdnej kontrole v otázke splnenia zákonných podmienok uzavretia zmluvy v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a žiadne pochybenie nezistil. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru, že Zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., má písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a obsahuje i osobitné náležitosti stanovené zákonom.

9. Súd prvej inštancie ďalej vychádzal z toho, že žalobca poskytnutý úver zosplatnil, resp. povolený debetný limit zrušil k 5.11.2014, a to po tom, čo žalovaný bol v omeškaní splnením svojich povinností podľa Zmluvy mesačne realizovať kreditné obraty na Konte aspoň vo výške 200 eur. Úkon zrušenia povoleného debetu a teda zosplatnenia celého úveru považoval za platný a žalobca si splnil aj povinnosť tento právny úkon oznámiť žalovanému (čo považoval za nesporné, keďže to žalovaný nepoprel). Žalovaný svoju povinnosť uhradiť žalobcovi sumu vyčerpaného debetu nesplnil, preto ho súd prvej inštancie zaviazal na úhradu istiny vo výške 1.776,63 eura (zostatok na účte ku dňu zosplatnenia spotrebiteľského úveru). Žalovanému uložil tiež povinnosť uhradiť žalobcovi riadne vyčíslené a neuhradené poplatky účtované žalovanému až do výpovede Zmluvy o OTP Konte vo výške 37,31 eura, pretože zo Zmluvy o OTP Konte a aplikovateľných obchodných podmienok a Sadzobníkov zistil, že žalovanému vznikla povinnosť také poplatky žalobcovi uhradiť.

10. Súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal právo na zaplatenie 285,27 eura, ktorá suma predstavuje vyúčtované zmluvné úroky z poskytnutého (ne)povoleného debetu odo dňa zosplatnenia úveru do výpovede Zmluvy o OTP Konte, keď mal preukázané, že strany si dojednali pohyblivý zmluvný úrok 15,50 % do doby splatnosti úveru. Žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého úveru. Vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru, bol názoru, že žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Vychádzal pritom z uznesenia ÚS IV. 476/2012 zo dňa 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu.

11. Navyše považoval za potrebné dodať, že povolenie prečerpania účtu spotrebiteľa, ktoré nemusí byť splatené ihneď, ak spotrebiteľ dodržiava stanovené podmienky, na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa spláca buď postupne alebo jednorazovo na požiadanie veriteľa, pričom za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Stav výhody splátok, resp. odkladu splatnosti je obvyklý a teda justifikuje nárok veriteľa na úroky, ako cenu dočasne "obetovaných" peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok, resp. s odloženou splatnosťou. Práve v tomto zásadnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov

spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Bol názoru, že takýto stav nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

12. Súd prvej inštancie poukázal tiež na to, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru, tak s týmto stavom sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením dlžnej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka (porovnaj aj uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 4 Obo 143/98, rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012). Záverom poukázal aj na stanovisko občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave č. 1/2019 zo dňa 1.3.2019.

13. Keďže žalovaný sa dostal do omeškania s vrátením sumy vyčerpaného debetu a zaplatením vyúčtovaných poplatkov, podľa uzavretej Zmluvy vzniklo žalobcovi právo požadovať tiež úroky z omeškania. Žalobca si toto právo uplatnil až od 1.8.2015, kedy už bol žalovaný bezpochyby s celým dlhom v omeškani, pretože do omeškania so zaplatením sumy vyčerpaného debetu s príslušenstvom vo výške 1.776,63 eura sa dostal už dňa 11.11.2014 a so sumou vyúčtovaných poplatkov najneskôr zrušením jeho OTP Konta. Súd preto žalobcovi priznal právo na zaplatenie úrokov z omeškania, ako si ho žalobca uplatnil, teda v zákonom stanovenej výške 5,05 % p.a., počínajúc dňom, ktorý požaduje žalobca, t.j. 1.8.2015. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 256 C.s.p. Žalobca procesne zavinil zastavenie konania v rozsahu o zaplatenie 59,57 eura (2,76 %), keďže zobral žalobu späť bez uvedenia dôvodu, v tejto časti by teda náhrada trov konania náležala žalovanému. Inak bol žalobca so svojou žalobou úspešný v rozsahu 84,03 % oproti úspechu žalovaného v rozsahu 13,21 %. Súd prvej inštancie preto žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 68,06 % (84,03 -2,76-13,21).

14. Proti zamietajúcej časti rozsudku a výroku o trovách konania podal žalobca odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť mu vyčíslený úrok 285,27 eura, alternatívne rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti rušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že nemá nárok na úrok po zosplatnení úveru, poukázal pritom na zákonnú úpravu (§ 261, § 497, § 502 Obchodného zákonníka) a ozrejmil, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Zmluva o úvere je odplatnou zmluvou, čo vyjadruje záväzok dlžníka platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov. Bezúročná zmluva o úvere je pojmovo vylúčená. Zmluva o pôžičke je odplatnou zmluvou len za predpokladu, že sa tak strany dohodli. Odplata pri peňažnej pôžičke spočíva v dohode o úrokoch. Pri pôžičke, kde je predmetom vec, odplata na základe dohody môže spočívať aj vo vrátení väčšieho

množstva, prípadne lepšej kvality. Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Záväzok platiť úroky ako odplatu (cenu) za poskytnutie peňažných prostriedkov je podstatnou časťou zmluvy o úvere (§ 497). Zákon viaže vznik povinnosti dlžníka platiť úroky na dobu poskytnutia peňažných prostriedkov (napr. prevod na účet, výplata v hotovosti). To znamená, že úrok dlžník platí za peniaze, ktoré skutočne čerpal, a nie za peniaze, ktoré mu banka na základe zmluvy o úvere rezervuje. Za rezerváciu peňažných prostriedkov môže byť v zmysle § 499 Obchodného zákonníka dojednaná odplata. Z podstaty úveru ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné.

15. Ozrejmil vzťah úroku z úveru a úrokov z omeškania, keď mal za to, že oba inštitúty treba dôsledne rozlišovať. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je samozrejme rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade.

16. Poukázal na § 503 Obchodného zákonníka a § 658, § 517 Občianskeho zákonníka, a tiež ich vzájomný vzťah, ktorý sa nevylučuje ako aj komentované znenia cit. ustanovení v IURA. Zdôraznil, že dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré žalobca ako veriteľ dočasne poskytol žalovanému ako dlžníkovi, a ktoré žalovaný žalobcovi nevrátil. Nárok voči žalovanému na zaplatenie zmluvného úroku nezanikol a trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky (resp. do zániku Zmluvy). Podľa názoru žalobcu, Občiansky zákonník neobsahuje žiadne ustanovenie, podľa ktorého by pri poskytnutí úveru veriteľ nemal voči dlžníkovi (spotrebiteľovi) v omeškaní právo na zaplatenie úrokov. Naopak, § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka vyslovene uvádza úrok ako súčasť odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, samozrejme za podmienky, že je dohodnutý pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, t.j. ide o zmluvný úrok, ako je tomu aj v prípade Zmluvy. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/178/2017-102, zo dňa 7.9.2017 ako súdu odvolacieho, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti zamietajúceho výroku týkajúceho sa úrokov po splatnosti zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

17. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len "C.s.p.") preskúmal rozsudok v napadnutej časti, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti je potrebné zmeniť, nakoľko nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.).

18. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

19. Podľa § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

20. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

21. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý)

právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. Súd prvej inštancie (okrem iného) dôvodil, že strany si dojednali úrok iba do doby splatnosti úveru. Ako však vyplýva zo skutkových zistení súdu prvej inštancie (bod 17 napadnutého rozsudku, veta posledná) podľa bodu 10 Zmluvy sa strany dohodli, že žalobca má právo na úroky vo výške dohodnutej v Zmluve z celého vyčerpaného debetného zostatku aj za obdobie od zániku Zmluvy do úplného splatenia vyčerpaného debetného zostatku. Právnym základom uplatneného nároku je teda dohoda účastníkov zmluvy, že v prípade zrušenia povoleného debetu, kedy dochádza k splatnosti celého vyčerpaného debetného zostatku, žalobcovi vzniká právo na zaplatenie úroku aj po zániku Zmluvy (zrušení povoleného debetu) až do úplného zaplatenia, resp. v danom prípade do uplynutia výpovednej lehoty Zmluvy o OTP Konte.

23. Na ozrejenie právnej stránky veci odvolací súd uvádza, že zo znenia § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka vyplýva, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od poskytnutia peňažných prostriedkov. Hoci predmetné ustanovenie výslovne neupravuje, dokedy táto povinnosť dlžníka trvá, vzhľadom na skutočnosť, že úrok z úveru je cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, dlžník má túto povinnosť zásadne za celú dobu ich užívania, teda až do doby ich skutočného vrátenia veriteľovi. Uvedenému svedčí aj to, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere, je jeho podstatnou náležitosťou (§ 269 ods. 1 Obchodného zákonníka). Aj z ustanovenia § 1 ods. 3 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva, že spotrebiteľským úverom nie je úver bez úroku a bez ďalších poplatkov. Hodno podotknúť, že záver o povinnosti dlžníka platiť zmluvne dohodnuté úroky až do skutočného vrátenia poskytnutého úveru vyplýva nielen z aktuálnej rozhodovacej praxe odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.11.2017, sp. zn. 43Co/23/2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 7.12.2017, sp. zn. 8Co/193/2017, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.2.2018, sp. zn. 5Co/297/2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.3.2018, sp. zn. 8Co/138/2017), ale potvrdzovala ho aj skoršia (ustálená) súdna prax (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/393/2016, zo dňa 30.8.2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/65/2016, zo dňa 16.2.2016, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/457/2015, zo dňa 14.12.2015, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Cob/146/2013, zo dňa 24.1.2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/186/2013, zo dňa 31.10.2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/83/2012, zo dňa 11.10.2012).

24. Na uvedenom závere nemení nič ani spotrebiteľské právne postavenie žalovaného, keď vzhľadom na to, že jeho povinnosť platiť žalobcovi úroky až do skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov, resp. do uplynutia výpovednej lehoty Zmluvy o OTP Konte, vyplýva priamo z Obchodného zákonníka, nemá toto jeho postavenie vo vzťahu k nároku uplatnenému v napadnutej časti žiadnu relevanciu. V danom prípade totiž nemožno odmietnuť použitie ustanovenia Obchodného zákonníka len s poukazom na skutočnosť, že by to mohlo byť pre žalovaného ako spotrebiteľa výhodnejšie, a to ani pri zohľadnení § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Občiansky zákonník (ani zákon č. 129/2010 Z.z.) totiž výslovnú právnu úpravu vylučujúcu nárok veriteľa na zaplatenie úrokov z úveru za dobu po zosplatnení úveru neobsahuje, keď za takúto nemožno považovať ani § 53 Občianskeho zákonníka, nakoľko je nepochybné, že dohoda o nároku veriteľa na úrok za obdobie po zosplatnení úveru nemôže spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Základnou zásadou spotrebiteľského práva je síce ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamená vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri neplnení si povinností dlžníka.

25. Odvolací súd ďalej poznamenáva, že výkladu, v zmysle ktorého veriteľovi prináležia zmluvne dojednané úroky až do skutočného vrátenia úveru svedčí aj § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z., aj keď toto ustanovenie sa na daný vzťah nepoužije. V zmysle tohto ustanovenia, ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa začal spotrebiteľský úver čerpať, až do dňa splatenia istiny. Logike veci preto svedčí, že nie je možné prijať záver, že predčasné zosplatnenie úveru žalobcom v prejednávanej veci, t.j. veriteľom by malo mať iné dôsledky v jeho práve na zmluvne dohodnuté úroky ako v prípade, ak od takejto zmluvy odstúpi dlžník. Pokiaľ zákon č. 129/2010 Z.z. samotnému spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení

zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky z istiny až do dňa zaplatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Nemožno opomenúť ani to, že výklad každej právnej normy musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad (nález Ústavného súdu SR zo dňa 2.10.2013, sp. zn. I. ÚS 351/2013). Uvedené zahŕňa aj preferenciu takého výkladu, ktorý je v súlade s ochranou základných práv a slobôd; interpretácia práva totiž nemôže vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR). V tejto súvislosti je preto potrebné výklad právnych noriem podriadiť čl. 20 ods. 1 veta prvá Ústavy SR upravujúceho právo vlastníť majetok, resp. z práva na pokojné užívanie majetku, ktorý garantuje čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; pojem majetku, ako vyplýva i z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, má autonómny obsah a nie je obmedzený iba na vlastníctvo hmotného majetku, no za majetok, okrem hmotných predmetov, môžu byť považované aj pohľadávky (obdobne Des Fours Walderode proti Českej republike - 40057/98).

26. Odvolací súd sa preto nestotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie, ktorý bez ďalšieho vychádza z toho, že "okamžité zosplatnenie úveru by malo za následok založenie hrubej nadvlády dodávateľa nad spotrebiteľom, ktorý už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, a niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom". Odvolací súd nesúhlasí ani s tým, že by tak bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmami vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil a fakticky by tým išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

27. Odvolací súd zdôrazňuje, že k zosplatneniu úveru nedochádza z dôvodu svojvôle veriteľa, ale pre neplnenie základnej povinnosti dlžníka riadne splácať úver spolu s dohodnutými úrokmi. Práve popretie práva veriteľa na úroky z úveru za dobu po zosplatnení, by viedlo k nespravodlivému výsledku, ktorý by nezodpovedal ani obsahu slobodne a vážne prejavenej vôle reprezentovanej zmluvou o úvere, obsahujúcou tiež dohodu o úrokoch. Na uvedenom základe je potrebné konštatovať, že treba uprednostniť taký výklad právnych noriem, ktorý zohľadňuje základné právo na majetok t.j. legitímne očakávanie veriteľa, že pri absencii ním poskytnutých peňažných prostriedkov (obetovaní príležitosti investovať tieto prostriedky) dostane primeranú náhradu vo forme zmluvne dojednaného úroku; opačný výklad by totiž neprímeraným spôsobom zasahoval do práva na majetok veriteľa, nakoľko pri jeho legitímnom očakávaní by sa jeho majetok nezväčšil a to výlučne z dôvodu, že dlžník dlhodobo porušuje svoje základné povinnosti z úverovej zmluvy, za stavu, keď veriteľ žiadnu povinnosť neporušil.

28. Odvolací súd v nadväznosti na Stanovisko č. 1/2019 občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, prijaté v zmysle § 17 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z.z. uvádza, že v podmienkach právneho poriadku platného v Slovenskej republike nezávislé a nestranné súdy rozhodujúce spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv nie sú viazané stanoviskami kolégií krajských súdov; viazanosť všeobecného súdu inými rozhodnutiami je vymedzená v § 193 C.s.p. (súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou SR, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je SR viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti). Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy SR sú sudcovia pri výkone funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Všeobecne záväzné sú aj rozhodnutia Ústavného súdu SR vydané v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 6 Ústavy SR. Okrem takto vymenovaných prameňov práva je sudca pri rozhodovaní konkrétnej veci viazaný aj právnym názorom Ústavného súdu SR obsiahnutým v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy SR na základe návrhu súdu a právnym názorom odvolacieho a dovolacieho súdu. Na uvedenom základe potom nebolo možné nárok žalobcu analogizovať so závermi stanoviska občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, ktoré nemá v podmienkach

Slovenskej republiky všeobecnú (precedenčnú) záväznosť, nemá v nepochybnej podobe v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ani faktickú "záväznosť" pre iné - podobné prípady prejednávane súdmi, a netvorí ani tzv. rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Dôvody, pre ktoré sa odvolací súd so závermi vyslovenými v predmetnom stanovisku občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave nestotožnil sú objasnené a sformulované dostatočne jasným spôsobom v predchádzajúcich odsekoch.

29. Po zhodnotení vecnej a právnej argumentácie o dôvodnosti uplatňovaných zmluvných úrokov aj po splatnosti pohľadávky žalobcu na zaplatenie zostatku úveru z povoleného debetu a to až do okamihu uplynutia výpovednej lehoty Zmluvy o OTP Konte, tak odvolací súd dospel k záveru, že boli naplnené všetky predpoklady pre vyhovie žaloby (čo do úrokov) v celom rozsahu. Na uvedenom základe odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok 285,27 eura z nezaplatenej istiny debetného zostatku úveru čerpaného na základe Zmluvy a to za obdobie od 5.11.2014 do 30.7.2015; vychádzajúc pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (§ 383 C.s.p.) a ktorým po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

30. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,80 %, nakoľko mal vo veci úspech v tomto pomere. Pre potrebu určenia úspešnosti sporovej strany v súdnom konaní odvolací súd pri výpočte vychádzal z pomeru medzi priznanou sumou (2.099,21 eura) a pôvodne uplatňovanou sumou (2.158,78 eura). A pretože zastavenie konania v časti 59,57 eura procesne zaviniť žalobca, je potrebné vychádzať z toho, že v tejto časti žaloby bol žalobca neúspešný; žalobca tak bol úspešný v rozsahu 97,24 % a žalovaný bol úspešný na 2,76 %, celkový úspech žalobcu je potom 94,48 %.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).